UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam interpretis donatus

Peregrinvs terræ. Fascicvlvs Myrrhæ Siue Considerationes Variæ Super Plagas Et Vulnera Christi D.N. Itinerarium. Seraphinus. Civis coeli

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

cap. 1. De Memoria Mortis

urn:nbn:de:hbz:466:1-49469

Visual Library

continuò noſtræ memoriæ obſeruari, ac cordi noſtro ſemper imprimi debent, vim habent & efficaciam præſeruandi animam ab omni peccato liberam, iuxta Diuinum Oraculum: *Memorare nouiſſima tua, & in æternum non peccabis*: *& nunquàm mortaliter, & rarò venialiter.* Nihil namque horribilius morte, nihil terribilius Iudicio, nihil intolerabilius Inferno, nihil iucundius Gloria Paradiſi. *Quid horribilius Morte? quid terribilius Iudicio? quid intolerabilius Gehennâ? quid iucundius Gloria?* Hoc tertium documentum, quod Chriſtus Dominus nobis tradidit, vt ad bonam mortem nos diſponamus, medium efficaciſſimum eſt ad obſeruandum primum & ſecundum: etenim Nouiſſimorum memoriâ facilè obtinentur *Abſtinentia mali & Operatio boni.* de quibus ſuprà iam dictum eſt. Nunc de primo Nouiſſimo ſermonem inſtituemus.

Eccleſ. c. 7.
Carthuſ. hic.
Idem.

De memoria Mortis.

Caput I.

Optima ad bonam mortem diſpoſitio eſt ipſiuſmet Mortis memoria: quia, vt benè notat Climacus: *Affectum eximit à creaturis.* Et quemadmodum Sanguiſuga nunquàm ſanguinem ſugere ceſſat, *donec cinere os aſpergatur*; ad eundem modum deſiderium habendi & auiditas rerum terrenarum nunquàm expletur & ſatiatur, *donec Mortis memoria refrænetur.* Verùm, vt hæc memoria *ſit, ſicut oportet*, nimirùm, ſalutaris animæ, & vitæ æternæ meritoria, nonnullas habere debet conditiones.

Climac. gradu 6.

Prima eſt, è cœlo deſcendat, oportet, ſitque donum Dei & actus ſupernaturalis. Enimuerò ex nobis noſtriſque naturalibus viribus liberi arbitrii, ac ſemoto ſupernaturali Dei auxilio de Morte futura cogitare, nobiſque moriendum eſſe conſiderare poſſumus; quia eſt cognitio naturalis obiecti naturalis; aſt quod hæc cognitio vergat in profectum ſpiritualem animæ, commoueat ad amorem virtutis, ad odium peccati, ad con-

temptum Mundi, ad deſiderium vitæ æternæ, hi ſu
ſectus naturâ ſuperiores, & ſunt ipſius Gratiæ fru
quare à Deo procedant, neceſſe eſt, & à ſpeciali au
xilio quo naturalis mortis meditatio ordinatur ac
mouetur ad aliquem finem ſupernaturalem ſpecta
ad ſalutem & perfectionem animæ. Quamobrem
memoria exercenda eſt in oratione noſtra, debe
materia noſtræ meditationis, in qua Deus loquitur
di, & lumen particulare communicat eum in finem
huiusmodi memoria fructus conuenientes & a
vtiles percipiamus. Prætereà petendum eſt à De

Pſal. 38, cum Dauid dicendum: *Notum fac mihi, Domine*
nem meum: Concede mihi, Domine, donum mem
mortis meæ; & hæc memoria non à me, ſed à te:
terra, ſed è cœlo; non à Natura, ſed à Gratia proced

Hæc igitur vera mortis memoria eſt, quæ naſc
enutritur in oratione. Undè reperiuntur plurim
mentem ſuam hac mortis conſideratione occupan
ſine fructu: quia eam exercent in oratione, vnde
memoria vim ſuam & efficaciam deriuat. Me
mortis & Oratio ſunt veluti cinis & ignis: cinis
tur ex igne, & conſeruat eundem ignem; ita ſal
Mortis memoria oritur & naſcitur ex oratione, &
dem conſeruat orationem. Idque de prima cond
ne ſufficiat.

Secunda ſanctæ mortis memoriæ conditio eſt, v
quantum poſſibile eſt, continua. Ideòque Spi
ſanctus hæc adiunxit verba: *In omnibus operibus*
memoraberis nouiſſima tua: comedendo, loque
ſedendo, ambulando conſidera mortem tuam: nu
erceatur actio, quæ te retardet, auocetque ab h
cta memoria: nullum præterfluat tempus, quod
periat ſalubri hac meditatione vacuum; ſed ſemp
omni loco, quocunque tempore: in omnibus
cogitas, quæ loqueris, quæ operaris, Mortem
ponderabis, ac tibi moriendum eſſe, recordaberis.
propter æquâ ratione ſanctus Climacus mem
mortis appellat Panem quotidianum: *quia ſicut*

§. Climac, *omnia alimenta panis eſt neceſſarius, ita ſuper*
memoria Dei & mortis. q. d. quemadmodum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cibi variantur & mutantur; at non ita panis, qui cum
quocunque alio cibo ſemper vnitur & ſumitur: ita cæ-
tera omnia exercitia ſpiritualia mutari poſſunt; at me-
moria mortis cunctis aliis exercitiis interſit, omniaque
veluti forma animet, ac vita imbuat, oportet. Sed &
cum alia memoria Dei coniuncta eſſe debet (*Memoria
Dei & Mortis*) quia coniungenda eſt cum oratione, vti
ſuprà dictum eſt.

Tertia conditio eſt, vt mors conſideretur veluti vi-
cina, non vt diſtans & remota: quia malum diſtans, vt
docet Philoſophus, non timetur; vndè licet homines co-
gnoſcant, mortem tandem aliquandò futuram, *quia ta-
men non propè eſt, nihil curant.* Quam ob cauſam Spiritus
ſanctus præuidens hanc magnam hominum impruden-
tiam, cõſulit & exhortatur; *Memor eſto, quoniã Mors non
tardat:* feſtinanter aderit, & fores pulſabit dicens: eſt
tempus migrandi ex hoc mundo; non tardat mors, quia
omni accurrit velocitate iuxta curſum temporis: non
tardat, quia domus noſtri corporis ſemper minatur rui-
nam: non tardat, quia Chriſtus, ipſamet infallibilis veri-
tas id prædixit & reuelauit: *Ecce venio velociter: ecce* *Apoc. 22.*
venio citò primò in morte ad Judicium particulare cu-
iuslibet, deindè ad Vniuerſale: non tardat denique, quia
iam ſententia lata eſt, & ſolùm exſpectatur executio: *Te-* *Eccleſ. 14.*
ſtamentum huius Mundi morte morietur. Deus totum
Mundum ſubiecit capitali ſententiæ: decretum & diſ-
poſitio Dei hæc eſt, omnes & ſinguli homines in pœ-
nam peccati infallibiliter & irreuocabiliter debent mo-
ri. Stigitur Mors non tardet venire, cur tu tardabis
eandem præſtolari, & te tardabis ad eam te diſponere,
procraſtinando ſemper & differendo conuerſionem
tuam. Si mors feſtinet te inuadere, feſtina tu pariter
teipſum defendere, deteſtando peccatum, & amplexan-
do gratiam & amicitiam Dei.

Quarta conditio eſt, vt cum hâc ſancta memoria
non apprehendatur duntaxat Mors vt vicina, ſed etiam
vt præſens: *Mortem veluti præſentem ſemper tibi ob oculos* S. Climac.
pone, ac ſi propriis oculis corporalibus videres tc in capulo 9.
ſeu ſandapilâ poſitum & *mortuum, vel morientẽ* in lecto. S. Greg.
Conſidera ſtatum ac diſpoſitionem, quam tunc habebit *Naz.*

 cor-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

corpus tuum: quâ ratione totum erit frigidum, oc-
habens concauos, ſcabram pellem, & vultum to-
pallidum: quomodò vndequaque generet terrore
horrorem ſimulac fœtorem: quomodò deſeratur
teturque ab intimis etiam amicis, imò & ab ipſis
ſanguineis. O ſi hæc conſideratio ritè penetraret
dis tui penetralia! O ſi viuâ mente conſiderares
id duntaxat, quod es, ſed multò magis, quod eri
id quoque, in quod corpus tuum, quod adeò am
palpas, redigetur! quàm facilè abſtineres a mul
bus, à quibus vt abſtineas, non leuem modò ſent
Lib. 4. epiſt. 29. ficultatem. Progreditur S. Ambroſius: non ſu
vt conſideres te quaſi iam mortuum; ſed ſub terra
collocatum & quaſi ſepultum te conſidera. *Sicut ſe-
tus, nullam habens curam de ſeculo*, qui nihil ſcit,
videt, nihil ſentit; quid agatur in hoc Mundo; huic
abſimilem te eſſe oportet. Et huiusmodi memo
mortis efficaciſſima eſt, quâ futurum ſtatum tuum
biipſi ob oculos ponis, meditarisque te in lecto mo
bundum, loculo aut ſandapilæ impoſitum, ac ſepu
ræ mandatum.

Quinta & vltima conditio eſt, vt ſit memoria læ
quia tempus Mortis eſt tempus ſponſalitii & nup
rum, vti mox dicetur. Et hæc de conditionibus, q
poſtulat ſancta Mortis memoria.

Differamus nunc breuiter de materia huis mem
riæ, & quid in ea conſiderandum ſit. Totum redu
tur ad quinque capita: primum eſt de certitudine mo
tis: ſecundum de incertitudine horæ mortis: terti
de eo, quod præcedit mortem: quartum de eo qu
comitatur mortem: quintum & vltimum de eo, qu
ſuccedit in morte & poſt mortem.

Quantum ad primum, triplex certitudo in mo
ponderanda eſt: nimirum, quod nobis ſit moriendu
ſubitò, & cum dolore mali & gaudio boni in vita op
rati. Prima certitudo fūdata eſt in lege mortis vniuerſ
à qua nullus vnquàm exceptus fuit, neque etiam Ch
ſtus Dominus noſter & ſanctiſſima eius Mater. Secu
da in breuitate temporis, quod menſurat vitam no

ſtra

ſtram. Tertia in lumine, quod ſuppeditatur in Morte, vt abſque errore verum bonum, verumque malum cognoſcamus.

Quantum ad ſecundum, triplex alia incertitudo pariter meditanda eſt, nimirùm: de tempore, de loco, & de modo. Etenim neſcitur, quo tempore moriendum ſit, neque quo in loco, multò minùs quomodo, an morte naturali, aut violenta.

Quò ad tertium, præcedit mortem diuortium & fuga totalis omnium rerum viſibilium.

Quò ad quartum, adeſt mali præſentis dolor, & timor futuri.

Quantum ad quintum & vltimum, te exſpectat Æternitas aut gaudii, aut pœnæ & tormenti.

Hæ ſanctæ conſiderationes coniungendæ ſunt cum memoria mortis, & præfata puncta tamdiu meditationi ſubiicienda ſunt, quovſque deſideratum in anima producant affectum, puta, contemptum totalem omnium bonorum tranſitoriorum Mundi huius, & deſiderium æternorum & cœleſtium.

Et hoc ſufficiat de eo, quod in memoria mortis conſiderandum eſt. Subiungemus modo vnam alteramuè induſtriam, quam etiam ipſimet Sancti adhibuère, vt ſemper præſentem ac viuam hanc ſanctam memoriam retineamus.

Primò conſiderabis, vitam tuam vltra hodiernum non ſe extendere diem. Secundò, omnem actum, quemcunq; exercebis, cogitabis eſſe vltimum. Tertiò, veſperi decumbendo, te vt mortuum in lecto compones, tibique imaginaberis, ſi tunc ex hac vita migrare deberes, quid te eo die feciſſe optares, ac defectus occurrentes die ſequenti emendabis. Quartò, in rebus dubiis adhibebis mortem in conſilium, id agendo, quod eo tempore te feciſſe velles.

Nonnulli etiam ex Patribus hac vtebantur induſtriâ, vt ſeſe inuicem, præſertim familiariores, ſalutarent hoc præuio monito: *Moriendum, & neſcimus quando.* Alii in cubiculis reſeruabant aliquam mortis imaginem: imò, vt continua eſſet huiusmodi memoria, & nunquàm elaberetur, mortuorum oſſa ſecum deferebant. *In vitis Patrum.*

S. Damian in vit. SS. Barl. & Ioſaph.
Palladius.

Denique vt omninò ſecuros ac certiores ſeſe facere
memòria adeò ſalutari nunquàm dimittendâ, mort
rum inhabitabant ſepulchra.

Verùm omnium optima memoria eſt, quam
nulli alii exercent & obſeruant, vt, videlicet, in p
id redigatur tempore vitæ, quod in Morte ſucced
Et incipiendo à die Lunæ, hoc die conditur teſta
tum, valedicendo omnibus creaturis, earumque af
omninò ſe ſpoliando & dicendo: Item relinquo
ctum diuitiarum. Item relinquo affectum con
tionum. Et hoc appellatur *teſtamentum viuorum*
ceſſariò in vita condendum, ſine quo aliud, quod
ſtamentum mortuorum ad ſalutem minimè ſufficien
Hoc die varios exercebis actus mortificationis.

Die Martis inſtitues confeſſionem quaſi to
tæ vltimam: exercendo te eodem die in variis diu
que contritionis actibus.

Die Mercurii ſacrâ te reficies ſynaxi ſuti viatico.

Die Jouis extremam ſuſcipies Vnctionem
guine Chriſti: ſimulque tibi imaginaberis Diui
liquori te eſſe immerſum, & in virtute illius
mam tuam mundari ac purificari ab omni peccato
macula, & graui, & leui.

Die Veneris proſequêris mortem, mori
cum Chriſto & propter Chriſtum, omnibus & ſing
peccatis.

Die Sabbathi ſepulchrum intrabis, non ſolùm
riendo peccato; ſed etiam ſeparanda te à cunctis pe
occaſionibus.

Die Dominicâ reſurges glorioſus cum Ch
Undè hoc die omnes tuæ cogitationes, deſideria &
fectus erunt in Gloria cœleſti, vbi ſummo cum
dio morabitur anima æternùm beata: eique dic
Apoc. *Viciſti in ſanguine Agni, & regnabis in æternum.*

Hoc ſanctum exercitium primâ fronte in pra
dè difficilè videtur; at cordi verè Chriſtiano & C
ſti amore repleto facile redditur: amor enim
docet, vt cogitatione ſemper adhæreamus per
quæ amatur, & facilè de iis, quæ ad huiuſmodi
da

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ducunt finem cogitemus. Quod ſi tamen huius exercitii continuatio nimis ardua & difficilis alicui videretur, poſſet is aliquoties ſaltem in anno id executione mandare, eoque ſeſe diſponere ad feſta ſolemniora Chriſti Domini noſtri, & ſanctiſſimæ Virginis Mariæ, & præſertim id vſui eſſe poſſet in ſeptimana ſancta inſtar diſpoſitionis ad feſta paſchalia. Hæc de memoria mortis dicta ſufficerent; at quia materia hæc admodùm vtilis eſt, ſanctorum Patrum ſententiis & exemplis pariter ampliùs declarabitur.

Authoritates Sanctorum.

CAPUT II.

OMnes ſancti Patres in hanc conſpirant opinionem, ad ambulandum ſecurè & proficiendum in via ſalutis neceſſariam eſſe continuam mortis memoriam. Undè dicunt, quod hæc memoria debeat nobis eſſe vſui, *ſicut lapis probationis*, quo cognoſcimus ac diſcernimus verum bonum ab apparenti: *ſicut ſtella polaris*, quæ nauem animæ noſtræ dirigit, deducitque ad portum Gloriæ: *ſicut fidelis conſiliarius*, qui in cunctis dubiis occurrentibus conſulit nobis, quid agendum aut omittendum, quid amandum aut fugiendum ſit. Deniquè aſſerunt, hanc mortis memoriam eſſe frænum ſenſus, lùmen mentis, rationis regulam, donum cœleſte, ſemitam vitæ, contemptum Mundi, deſiderium æternorum ac cœleſtium bonorum. Verum ad ſententias Sanctorum Patrum in particulari deſcendamus.

Sanctus Baſilius, loquendo de memoria mortis, ait eam eſſe neceſſariam *vt leuamen vitæ*, nimirum miſeriæ præſentis vitæ.

S. Auguſtinus determinat eam eſſe remedium contra omnia mala, nec quicquàm vtilius eſſe ipsâ medi-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN